

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2012 M. IV KETV.**

Vilnius, 2013

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
Faks. +370 5 2135270.
El. p. rastine@regula.lt
www.regula.lt

2013 m. kovas

TURINYS

ĮVADAS	4
1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS	6
1.1. Rinkos dalyviai	6
1.2. Rinkos apimtis	6
2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	10
2.1. Rinkos dalyviai	10
2.2. Rinkos apimtis	10
2.3. Investicijos	12
3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS	13
3.1. Rinkos dalyviai	13
3.2. Rinkos apimtis	13
3.3. Investicijos	14
4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	15
4.1. Rinkos dalyviai	15
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	15
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	16
4.4. Investicijos	19

IVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2012 m. IV ketv. gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų, kompanijos *Bloomberg*, Europos centrinio banko duomenimis.

Ataskaitoje nagrinėjamos gamtinių dujų importo, perdavimo, skirstymo bei tiekimo rinkos.

Esminiai 2012 m. IV ketv. įvykiai:

- Gamtinių dujų importo rinkoje veikiantys dalyviai 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., importavo 2,1 proc. gamtinių dujų daugiau, importo sąnaudos mažėjo 7,2 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio 0,1 proc.) kainų pokyčiai bei dolerio silpnėjimas lito atžvilgiu, palyginti su 2011 m. IV ketv., lėmė 3,3 proc. didesnę svertinę gamtinių dujų importo kainą.
- 2012 m. IV ketv. gamtinių dujų tranzito apimtys, palyginti su 2011 m. IV ketv., didėjo 3,6 proc., perdavimo Lietuvos vartotojams apimtys didėjo 1,7 proc. Šie veiksniai nulėmė 2,5 proc. bendrų perdavimo apimčių didėjimą.
- Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo Lietuvos vartotojams veiklos 2012 m. IV ketv. siekė 32,96 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., mažėjo 6,1 proc.
- 2012 m. IV ketv. paskirstyta 0,6 proc. daugiau gamtinių dujų nei 2011 m. IV ketv. Didžiausią skirstymo rinkos dalį – 97,3 proc. užima AB „Lietuvos dujos“.
- Skirstymo veiklos pajamos 2012 m. IV ketv. siekė 52,3 mln. Lt – 8,6 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv.
- Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka ir toliau išlieka nedidelė: 2012 m. IV ketv. parduota 2,4 mln. m³ gamtinių dujų – 21,9 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv.
- 2012 m. IV ketv. pajamos už dujas, parduotas didmeninėje tiekimo rinkoje, siekė 3,3 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., buvo 15,6 proc. didesnės.
- Nuo 2012 m. kovo 1 d. veikia gamtinių dujų birža, kurios operatorius – BALTPPOOL UAB. Komisija 2012 m. lapkričio 9 d. gamtinių dujų rinkos operatoriaus licenciją išdavė dar vienam ūkio subjektui – UAB GET Baltic. Per ketvirtį gamtinių dujų biržose sandorių neįvyko.
- Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2012 m. IV ketv. patiekta 456,8 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 12,3 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv. Tiekimas nebuitiniams vartotojams 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., mažėjo 13,2 proc., buitiniams vartotojams – 3,6 proc.

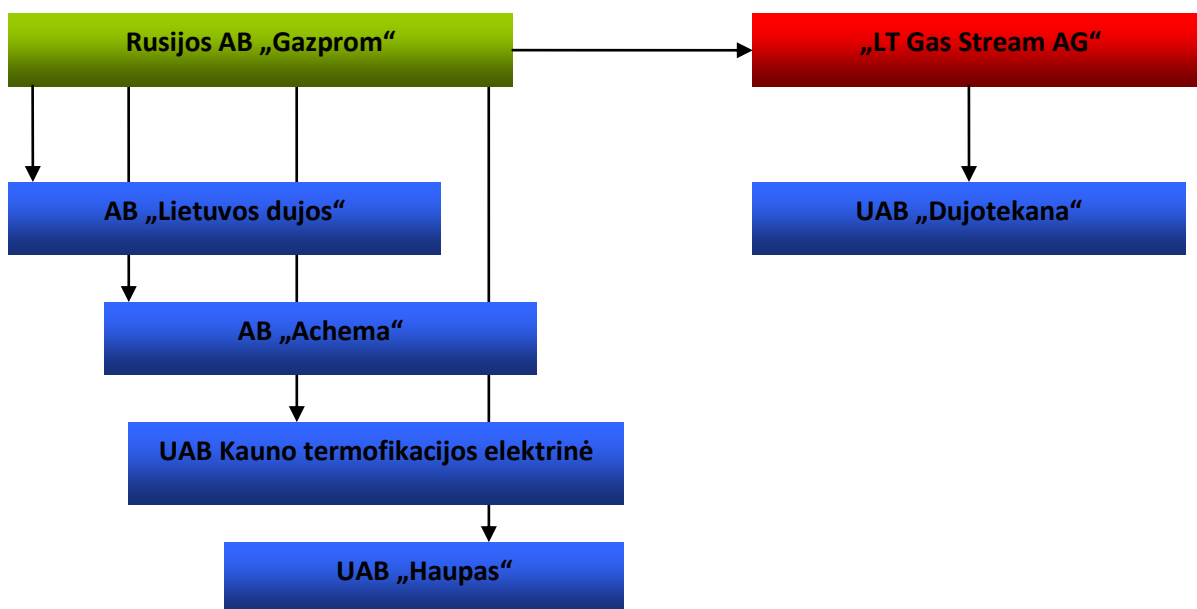
- Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių pajamos iš buitiniams vartotojams patiektų dujų 2012 m. IV ketv. sudarė 71,2 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., buvo 13,8 proc. didesnės. Pajamos iš nebutinių vartotojų segmento 2012 m. IV ketv. buvo 10,6 proc. mažesnės nei 2011 m. IV ketv. ir siekė 554,0 mln. Lt.
- Perdavimo rinkoje 2012 m. IV ketv. buvo investuota 55,5 mln. Lt, t. y. 2,9 karto daugiau nei 2011 m. IV ketv. Skirstymo rinkos investicijos 2012 m. IV ketv. siekė 17,3 mln. Lt, t. y. 11,3 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv. Tiekimo rinkoje 2012 m. IV ketv. investuota 0,1 mln. Lt, t. y. 53,5 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv. Iš viso sektoriaus investicijos 2012 m. IV ketv. sudarė 72,9 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., buvo 2,1 karto didesnės.
- Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. 2012 m. spalio 5 d. Komisija išnagrinėjo AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. rugpjūčio 7 d. pateiktą derinti investicijų projektą, skirtą perdavimo sistemos operatoriui atskirti ir naujai įmonei įkurti, ir pritarė beveik 8,5 mln. Lt investicijoms.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Rinkos dalyviai

2012 m. IV ketv. gamtinių dujų importo rinkoje veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2012 m. III ketv. Gamtines dujas importavo AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, AB „Achema“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė. Gamtinės dujos į Lietuvą 2012 m. IV ketv. buvo importuojamos iš vienintelio išorinio tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ dujas pirkė iš tarpininko „LT Gas Stream AG“, o ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“.

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija.

1.2. Rinkos apimtis

2012 m. IV ketv. į Lietuvą buvo importuota 915,7 mln. m³ gamtinių dujų, tai 2,1 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv., kuomet buvo importuota 897,0 mln. m³ dujų. AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ 2012 m. IV ketv. importuojamų gamtinių dujų kiekis, palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, mažėjo atitinkamai 10,3 ir 13,8 proc. Kitų gamtinių dujų importo rinkos dalyvių importuojamų gamtinių dujų kiekiai didėjo AB „Achema“ importo apimčių augimas siekė 27,6 proc., UAB „Haupas“ – 3,4 proc. o UAB Kauno termofikacijos elektrinės – 1,0 proc.

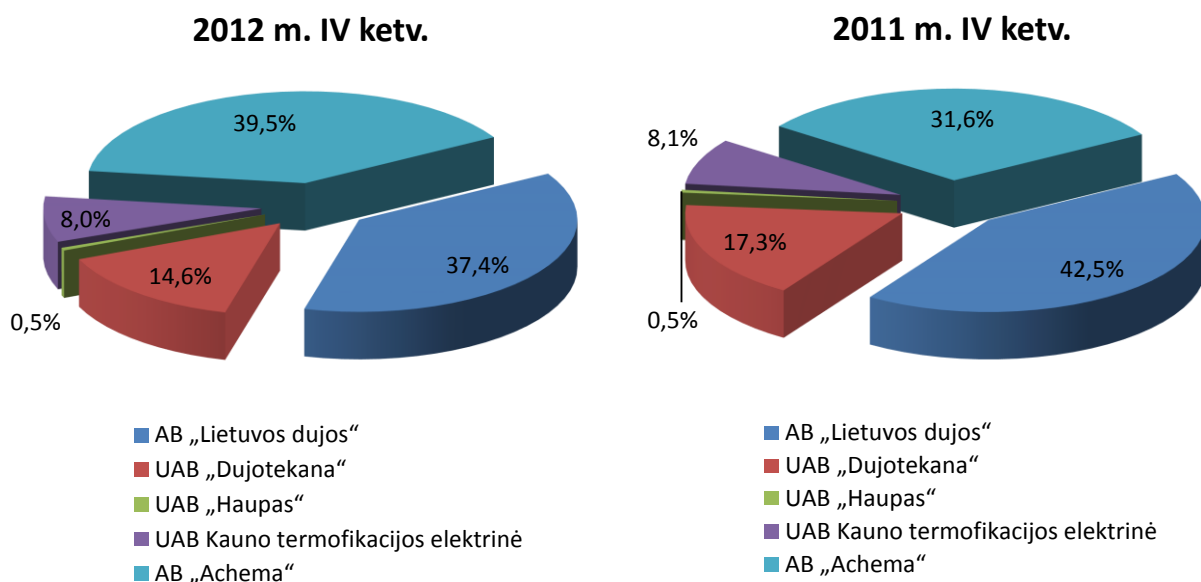
1 lentelė. Į Lietuvą importuoti gamtinių dujų kiekiai, tūkst. m³, 2011–2012 m. IV ketv.

Importuotojas	2012 IV ketv.	2011 IV ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	342.191	381.434	-10,3
UAB „Dujotekana“	133.341	154.758	-13,8
UAB „Haupas“	4.569	4.420	3,37
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	73.448	72.727	1,0
AB „Achema“	362.120	283.704	27,6
Iš viso:	915.669	897.043	2,08

Šaltinis: Komisija.

Vertinant rinką pagal importuotų gamtinių dujų kiekį, 2012 m. IV ketv. didžiausią importo rinkos dalį – 39,5 proc. – užėmė AB „Achema“, dujas naudojanti savo ūkiniams poreikiams. Palyginti su 2011 m. IV ketv., daugiausia augo AB „Achema“ užimamos rinkos dalis – 7,9 procentinio punkto. UAB „Haupas“ užimamos rinkos dalies augimas buvo neįžymus – 0,01 procentinio punkto. AB „Lietuvos dujos“ užimama rinkos dalis mažėjo 5,2 procentinio punkto, o UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės užimamų rinkos dalių mažėjimas sudarė atitinkamai 2,7 ir 0,1 procentinio punkto.

2 pav. Gamtinių dujų importo rinkos struktūra, pagal importuojamų gamtinių dujų kiekį, 2011–2012 m.

Šaltinis: Komisija.

2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos sumažėjo 7,2 proc. Tai daugiausia lėmė AB „Lietuvos dujos“ importo sąnaudų mažėjimas 8,6 proc. 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., mažesnes importo sąnaudas patyrė AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“, kitų įmonių patirtos importo sąnaudos buvo didesnės.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*

Importuotojas	2012 IV ketv.	2011 IV ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	440.283	481.575	-8,6
UAB „Dujotekana“	177.554	197.765	-10,2
UAB „Haupas“	6.834	6.268	9,0
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	96.881	92.071	5,2
Iš viso:	721.552	777.679	-7,22

* - nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Šaltinis: Komisija.

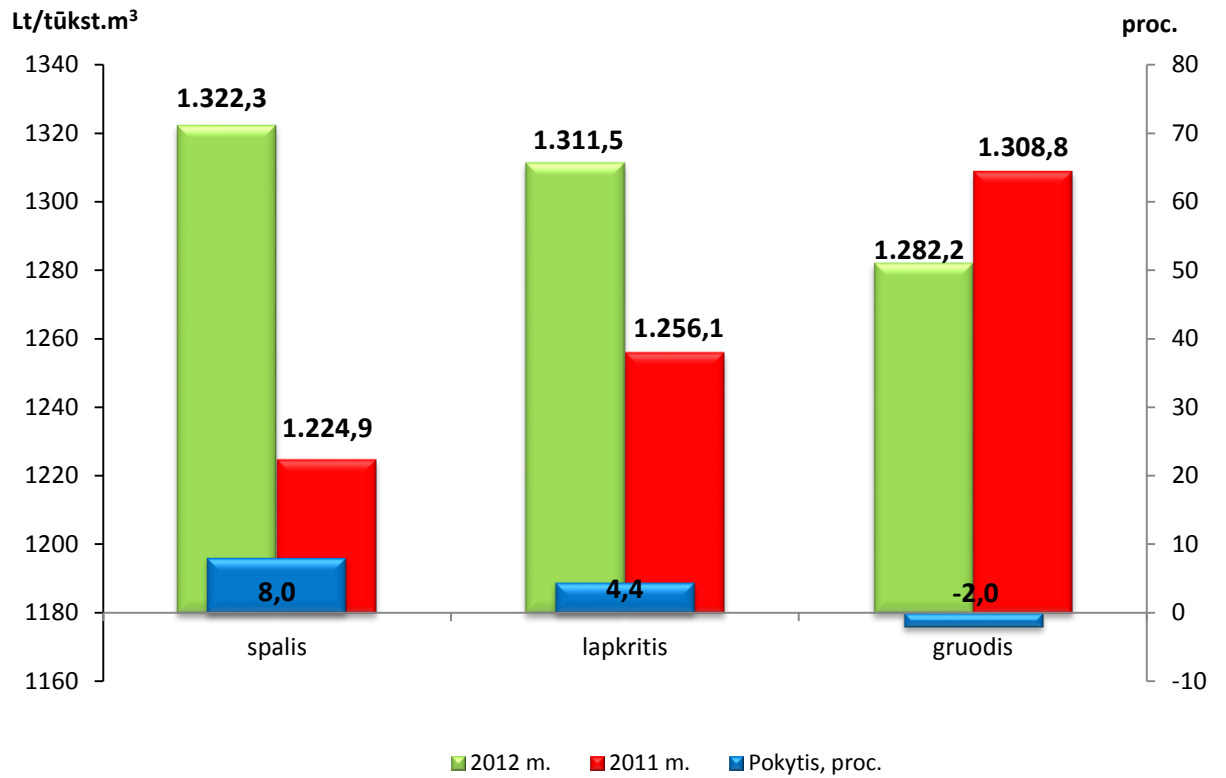
Importuojamų gamtinių dujų kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t.y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. Kiekvienos dienos naftos produktų kainų bei valiutų kurso svyravimai ir reikšmės skelbiami Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt.

Palyginus 2012 m. IV ketv. alternatyvaus kuro rūšių kainas su 2011 m. IV ketv., 1 proc. sieringumo mazutas, priklausomai nuo mėnesio, kito nuo -1,9 iki 1,0 proc., o dyzelinio kuro (gazolis 0,1 proc.) kaina mažėjo 0,4–1,6 proc. 2012 m. IV ketv. buvo stebimas alternatyvaus kuro rūšių kainų mažėjimas. Dolerio vertė lito atžvilgiu 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu, mažėjo. Minėti veiksniai lėmė, kad 2012 m. IV ketv. importuojamų gamtinių dujų kaina buvo vidutiniškai 3,3 proc. didesnė nei 2011 m. IV ketv. ir siekė 1.305 Lt už tūkst. m³ (2011 m. IV ketv. vidutinė importuojamų dujų kaina buvo 1.263 Lt už tūkst. m³). Vidutinių gamtinių dujų importo kainų palyginimas pateikiamas 3 paveiksle.

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (gazolio 0,1 proc.) 6 mėn. kainos ir valiutų kursų santykio 2012 m. III ketv. – 2011 m. III ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys	Mėnuo	Kaina, JAV dol./t		Pokytis, proc.
		2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	
1 proc. sieringumo mazutas	spalis	673,52	666,93	0,99
	lapkritis	657,79	656,19	0,24
	gruodis	646,77	658,93	-1,85
Dyzelinis kuras (gazolis 0,1 proc.)	spalis	935,02	950,44	-1,62
	lapkritis	932,56	936,59	-0,43
	gruodis	932,74	944,27	-1,22
LT/USD	spalis	2,657	2,466	7,8
	lapkritis	2,659	2,573	3,3
	gruodis	2,617	2,669	-1,9

Šaltinis: Komisija.

3 pav. Vidutinė gamtinių dujų importo kaina, 2011–2012 m., Lt/tūkst. m³

Šaltinis: Komisija.

2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2.1. Rinkos dalyviai

2012 m. IV ketv. gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikė vienintelė įmonė AB „Lietuvos dujos“. Komisija šiai įmonei licenciją vykdyti dujų perdavimo veiklą yra išdavusi 2001 m. gruodžio 17 d. Licencijuojamos veiklos teritorija apima visas 10 Lietuvos apskričių. Tranzito veikla nėra licencijuojama, šią veiklą vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2012 m. IV ketv. transportavo 1501,4 mln. m³ gamtinių dujų, iš kurių 45,6 mln. m³ (3,0 proc. viso transportuoto gamtinių dujų kiekio) teko buitiniams vartotojams, 842,3 mln. m³ (56,1 proc. viso kiekio) – nebutiniams vartotojams, o likusi 613,5 mln. m³ (40,9 proc. viso kiekio) gamtinių dujų dalis – tranzitui. Palyginti su 2011 m. IV ketv., 2012 m. IV ketv. buvo transportuota 36,1 mln. m³ (arba 2,5 proc.) dujų daugiau.

2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., gamtinių dujų tranzito dalis išaugo 0,4 procentinio punkto, o tranzito apimtys kiekybine išraiška augo 3,6 proc. Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2012 m. IV ketv. buvo 1,7 proc. didesnis, nei 2011 m. IV ketv. ir siekė 887,9 mln. m³ gamtinių dujų. Buitiniams vartotojams perduotas gamtinių dujų kiekis 2012 m. IV ketv. sudarė 5,1 proc., o nebutiniams – 94,9 proc. viso Lietuvos vartotojams perduoto gamtinių dujų kiekio. 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., buitiniams gamtinių dujų vartotojams buvo perduotas 1,7 mln. m³ (arba 3,7 proc.) mažesnis gamtinių dujų kiekis, o nebutiniams – 16,7 mln. m³ (arba 2,0 proc.) didesnis.

4 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo apimtys, tūkst. m³**

Perdavimas	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
Perdavimas Lietuvos vartotojams	887.874	872.939	14.935	1,7
Buitiniai vartotojai	45.616	47.353	-1.737	-3,7
Nebutiniai vartotojai	842.258	825.586	16.672	2,0
Tranzitas	613.484	592.305	21.179	3,6
Perdavimas (iš viso)	1.501.358	1.465.244	36.114	2,5

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos 2012 m. IV ketv. buvo 6,1 proc. mažesnės nei 2011 m. tuo pačiu laikotarpiu. Pajamos už gamtinių dujų perdavimą Lietuvos vartotojams 2012 m. IV ketv. siekė beveik 33 mln. Lt. Didžiausią dalį perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudarančios pajamos, gautos iš nebutinių vartotojų (87,9 proc. visų perdavimo veiklos pajamų), 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., mažėjo 8,9 proc. 2012 m. IV ketv. daugiausia – 94,2 proc. – augo pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą. Šių pajamų dalis 2012 m. IV ketv. perdavimo veiklos pajamų rinkos struktūroje sudarė 5 proc.

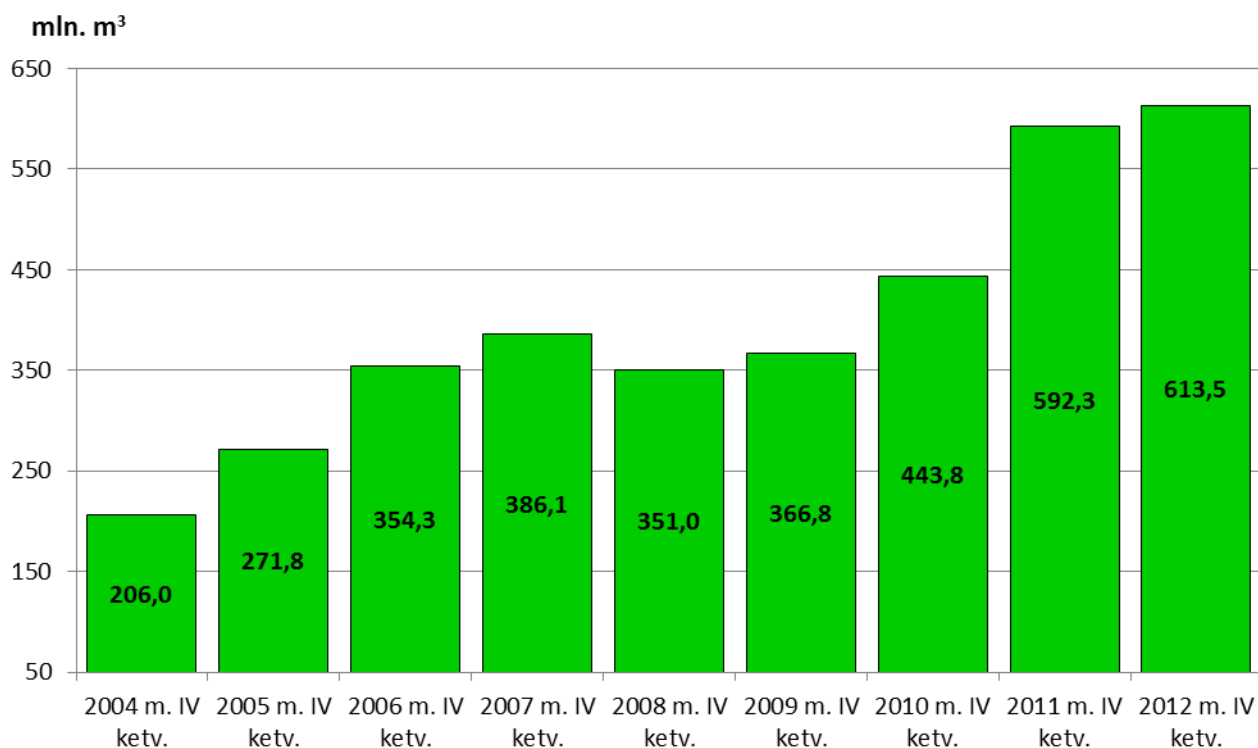
5 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamos** *, tūkst. Lt

Perdavimas	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	2.333,9	2.456,5	-122,6	-5,0
Nebutiniai vartotojai	28.981,5	31.798,5	-2.817,0	-8,9
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	1.644,7	846,8	797,9	94,2
Perdavimas (iš viso)	32.960,1	35.101,8	-2.141,7	-6,1

* - nevertinant tranzito transportavimo perdavimo sistema pajamų.

Šaltinis: Komisija.

4 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika, 2004–2012 m., mln. m³**

Šaltinis: Komisija.

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ į transporto magistraliniu tinklu veiklą 2012 m. IV ketv. investavo 55,5 mln. Lt, t.y. 2,9 kartus daugiau nei praėjusių metų ketvirtąjį ketvirtį. Augimą lėmė investicijos į dujų sistemų plėtrą. Magistralinio dujotiekio nuo Jurbarko iki atšakos į Tauragės dujų skirstymo stotį (DSS) statybai, buvo skirta beveik 3 mln. Lt (arba 5,3 proc. visų 2012 m. IV ketv. perdavimo veiklos investicijų), magistralinio dujotiekio nuo atšakos į Tauragės DSS iki atšakos į Šilutės DSS statybai – 23,6 mln. Lt (42,5 proc. visų ketvirčio perdavimo veiklos investicijų), o magistralinio dujotiekio nuo atšakos į Šilutės DSS iki atšakos į Klaipėdos DSS-2, atšakos į Klaipėdos DSS-2 ir DSS-2 statybai – 13,7 mln. Lt (24,7 proc. visų ketvirčio perdavimo veiklos investicijų).

6 lentelė. **Investicijos į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą, 2011-2012 m.**

	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, kartais
Investicijos, tūkst. Lt	55.467	19.408	36.059	2,9

Šaltinis: Komisija.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. 2012 m. spalio 5 d. Komisija išnagrinėjo AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. rugpjūčio 7 d. pateiktą derinti investicijų projektą, skirtą perdavimo sistemos operatoriui atskirti ir naujai įmonei įkurti, ir pritarė beveik 8,5 mln. Lt investicijoms.

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Rinkos dalyviai

Komisijos išduotas gamtinių dujų skirstymo veiklos licencijas 2012 m. IV ketv. turėjo ir veiklą vykdė šešios įmonės. Skirstymo rinkos dalyvių skaičius 2012 m. IV ketv., palyginti su 2012 m. III ketv., nepakito.

7 lentelė. Įmonės, turinčios gamtinių dujų skirstymo licencijas

Eilės nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija.

3.2. Rinkos apimtis

2012 m. IV ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 307,7 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su tuo pačiu 2011 m. laikotarpiu, 2012 m. IV ketv. paskirstytų gamtinių dujų apimtis augo 0,6 proc.

Buitiniams vartotojams 2012 m. IV ketv. buvo paskirstyta 45,7 mln. m³ gamtinių dujų (14,85 proc. viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio). Buitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., sumažėjo 3,6 proc. ir gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūroje užėmė 0,7 procentinio punkto mažesnę rinkos dalį negu 2011 m. IV ketv. Nebuitiniams vartotojams paskirstyta 262,0 mln. m³ gamtinių dujų, tai sudarė 85,15 proc. viso paskirstyto dujų kiekio. Palyginti su 2011 m. IV ketv., 2012 m. IV ketv. nebutiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis augo 1,3 proc. Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra pagal skirstymo veiklos licencijas turinčių įmonių paskirstytą dujų kiekį 2012 m. IV ketv. išliko tokia pati kaip ir 2011 m. IV ketv.: didžiausią skirstymo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė, per ketvirtą šių metų ketvirtį paskirstė 299,3 mln. m³ dujų, arba 97,3 proc. viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio.

8 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtys, tūkst. m³**

Įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	299.283	298.631	0,2	45.616	47.353	-3,7	253.667	251.278	1,0
UAB „Intergas“	6.190	5.448,2	13,6	29,7	15,0	98,2	6.161	5.433	13,4
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1.483	1.159	27,9	1,7	1,2	36,4	1.481	1.158	27,9
UAB „Druskininkų dujos“	64,5	69,1	-6,7	37,5	38,5	-2,8	27,0	30,6	-11,7
AB agrofirma „Josvainiai“	679	652	4,1	13,2	16,0	-17,5	665	636	4,7
Iš viso:	307.699	305.959	0,6	45.698	47.424	-3,6	262.001	258.535	1,3

Šaltinis: Komisija.

2012 m. IV ketv. skirstymo veiklos pajamos sudarė 52,3 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., buvo 8,6 proc. (arba 4,2 mln. Lt) didesnės. Pajamos, gautos iš buitinių vartotojų, 2012 m. IV ketv. sudarė 15,1 mln. Lt (5,5 proc. mažesnės nei 2011 m. IV ketv.), pajamos, gautos iš skirstymo veiklos nebutiniams vartotojams, - 37,2 mln. Lt. (15,6 proc., didesnės nei 2011 m. IV ketv.).

3.3. Investicijos

2012 m. IV ketv. gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai į skirstymo veiklą investavo 17,3 mln. Lt, t.y. 11,3 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv., kai skirstymo veiklos investicijos siekė 15,6 mln. Lt. 2012 m. IV ketv. buvo prijungti 896 nauji vartotojai – 2,6 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv. Nutiesto dujotiekio ilgis 2012 m. IV ketv. siekė 70 km.

9 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas**

Įmonė	Mato vnt.	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, mato vnt.	Pokytis, proc.
Investicijos					
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	17.305	15.550	1.755	11,3
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	11	2	9	450
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	0,0	7,2	-7,2	
UAB „Druskininkų dujos“	tūkst. Lt	0,0	4,0	-4,0	
Iš viso:		17.316,0	15.563,2	1.752,8	11,3
Nutiestas dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	44,2	26,0	18,2	70,0
Iš viso:		44,2	26,0	18,2	70,0
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vart. sk.	888	860	28	3,3
UAB "Intergas"	vart. sk.	2	2	0	0,0
UAB „Druskininkų dujos“	vart. sk.	6	11	-5	-45,5
Iš viso:		896	873	23	2,6

Šaltinis: Komisija.

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

4.1. Rinkos dalyviai

2012 m. IV ketv. gamtinių dujų tiekimo licencijas turėjo 17 gamtinių dujų tiekimo įmonių, trimis daugiau negu 2011 m. IV ketv. 2012 m. IV ketv. gamtinių dujų tiekimo licencijos nebuvo išduotos. Gamtinių dujų tiekimo veiklą 2012 m. IV ketv., kaip ir 2012 m. III ketv., vykdė tos pačios 8 įmonės.

10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės, 2012 m. IV ketv.

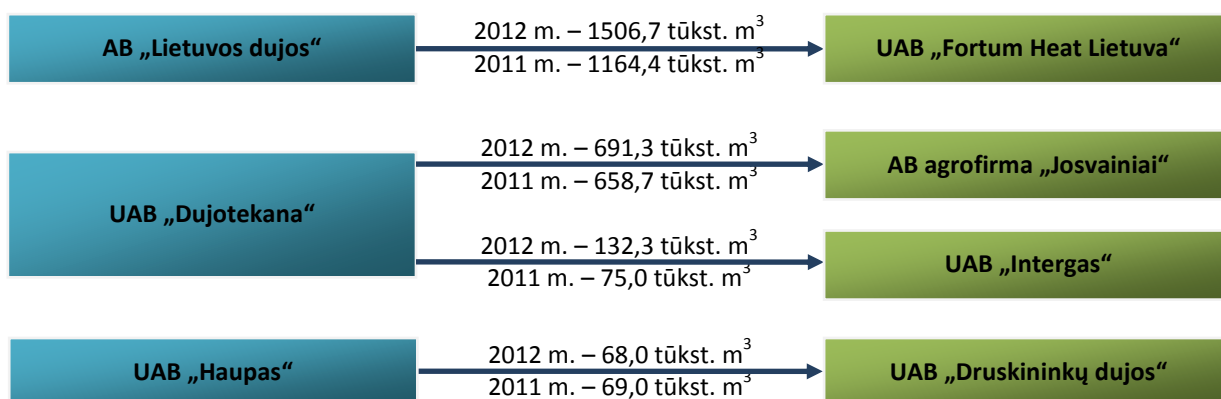
Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6	AB „Achema“	Vykdė
7	UAB „Intergas“	Vykdė
8	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9	UAB „Haupas“	Vykdė
10	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14	Lietuvos energija, AB	Nevykdė
15	Baltic Energy Partners, UAB	Nevykdė
16	Enefit UAB	Nevykdė
17	SKY ENERGY GROUP, UAB	Nevykdė

Šaltinis: Komisija.

4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 m. IV ketv. didmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 2,4 mln. m³ gamtinių dujų (0,4 mln. m³ gamtinių dujų daugiau nei 2011 m. IV ketv.). Vertine išraiška, 2012 m. IV ketv. pardavimai didmeninėje dujų rinkoje sudaro 3,3 mln. Lt – 15,6 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv.

5 pav. Didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduotų gamtinių dujų apimtys, 2011–2012 m. IV ketv.

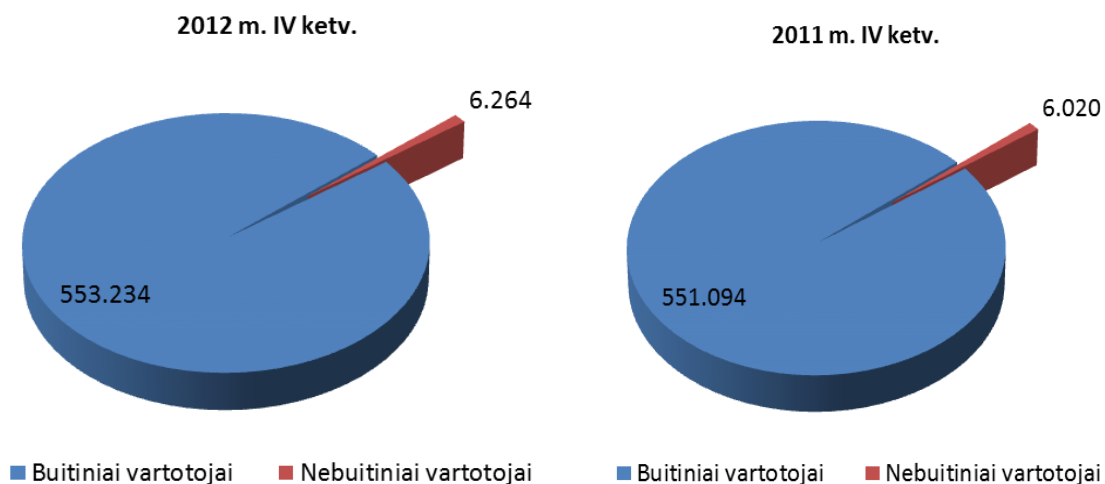
Šaltinis: Komisija.

Nuo 2012 m. kovo 1 d. Lietuvoje veikia pirmoji gamtinių dujų birža, kurios operatoriumi yra BALTPPOOL UAB. Per ketvirtį biržoje užregistruotas 1 dalyvis – UAB „Mars Lietuva“ ir 2012 m. IV ketv. pabaigoje biržoje buvo registruoti 4 dalyviai. 2012 m. lapkričio 9 d. Komisija išdavė dar vieną gamtinių dujų rinkos operatoriaus licenciją UAB GET Baltic. Per ketvirtį gamtinių dujų biržose sandorių neįvyko.

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 m. IV ketv. Lietuvoje buvo 559,5 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių 553,2 tūkst. buitinių ir 6,3 tūkst. nebutinių vartotojų.

6 pav. Rinkos struktūra pagal vartotojus, 2011–2012 m.

Šaltinis: Komisija.

Gamtinių dujų tiekėjai 2012 m. IV ketv. išliko tie patys kaip ir 2012 m. III ketv.: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“.

2012 m. IV ketv. mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje parduota 456,8 mln. m³ gamtinių dujų, 12,3 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv. Pardavimai nebuitiniam vartotojams mažėjo 13,2 proc., o buitiniam vartotojams – 3,6 proc. Pardavimų koncentracija mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2012 m. IV ketv. išliko panaši kaip ir 2011 m. IV ketv.: 98,5 proc. mažmeninės tiekimo rinkos užėmė AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ (2011 m. IV ketv. – 98,8 proc.), 1,5 proc. – kiti rinkos dalyviai. 2012 m. IV ketv. UAB „Dujotekana“ ir AB „Lietuvos dujos“ užimamos mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalys buvo panašios kaip ir 2011 m. IV ketv. ir sudarė atitinkamai 29,0 ir 69,5 proc.

7 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra, 2012 m. IV ketv., tūkst. m³

Šaltinis: Komisija.

2012 m. IV ketv. mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniam vartotojams tenkanti tiekimo dalis sudarė 10,0 proc. ir, palyginti su 2011 m. IV ketv., išaugo 0,9 procentinio

punkto. Nebuitinių vartotojų nupirktas gamtinių dujų kiekis mažėjo ir tiekimo rinkoje sudarė 90,0 proc.

Buitinių vartotojų segmentas:

2012 m. IV ketv. mažmeninėje rinkoje gamtines dujas buitiniams vartotojams, kaip ir 2012 m. III ketv., tiekė 5 įmonės. Dujos buvo tiekiamos 553,2 tūkst. buitinių vartotojų, 0,4 proc. daugiau nei 2011 m. IV ketv.

2012 m. IV ketv. buitiniai vartotojai suvartojo 45,7 mln. m³ gamtinių dujų – 3,6 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv. Buitiniai vartotojai 2012 m. IV ketv. už gamtines dujas sumokėjo 71,2 mln. Lt, 13,8 proc. (arba 8,6 mln. Lt) daugiau nei 2011 m. IV ketv., kuomet už dujas buvo sumokėta 62,6 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ ir toliau išlieka pagrindine gamtinių dujų tiekėja buitiniams vartotojams: 2012 m. IV ketv. šios įmonės užimama rinkos dalis sudarė 99,8 proc. visų pardavimų.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių buitiniams vartotojams palyginimas**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.		
	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.	Pokytis, proc. punktais
AB "Lietuvos dujos"	45.616	47.353	-3,7	71.044	62.383	13,9	99,82	99,85	-0,03
AB agrofirma "Josvainiai"	13,2	16,0	-17,5	22,7	23,8	-4,8	0,03	0,03	0,00
UAB "Druskininkų dujos"	37,5	38,5	-2,6	88,6	135,8	-34,7	0,08	0,08	0,00
UAB "Fortum Heat Lietuva"	1,69	1,22	37,8	2,70	2,11	28,0	0,00	0,00	0,00
UAB "Intergas"	29,7	15,0	98,2	37,9	14,5	161,3	0,07	0,03	0,04
Iš viso	45.698	47.424	-3,6	71.196	62.559	13,8			

Šaltinis: Komisija.

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams, gamtines dujas mažmeninėje rinkoje 2012 IV ketv. tiekė tos pačios 7 įmonės, kaip ir 2012 m. III ketv.

2012 m. IV ketv. nebutiniai vartotojai nupirko 411,1 mln. m³ dujų. Palyginti su 2011 m. IV ketv., 2012 m. IV ketv. nebutinių vartotojų mažmeninėje rinkoje nupirktų dujų kiekis sumažėjo 13,2 proc. Nebuitiniai vartotojai 2012 m. IV ketv. už dujas sumokėjo 554,0 mln. Lt arba 10,6 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv. (619,7 mln. Lt).

Pagrindinę nebutinių vartotojų rinkos dalį, vertinant pagal parduotų gamtinių dujų kiekį, ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“: 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., įmonės užimama rinkos dalis sumažėjo 0,02 procentinio punkto ir siekė 66,1 proc. Tiekėjų užimamų nebutinių vartotojų rinkos, vertinant pagal kiekius, dalių pokyčiai 2012 m. IV ketv., palyginti su 2011 m. IV ketv., buvo nežymūs.

12 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei rinkos dalių nebutiniams vartotojams palyginimas**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.		
	2012 m. III ketv.	2011 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2011 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. III ketv.	2011 m. III ketv.	Pokytis, proc. punktais
AB "Lietuvos dujos"	271.842	313.211	-13,2	361.768	407.036	-11,1	66,13	66,15	-0,02
UAB "Dujotekana"	132.517	154.060	-14,0	181.910	203.169	-10,5	32,24	32,54	-0,30
UAB "Haupas"	4.491	4.377	2,6	7.140	6.586	8,4	1,09	0,92	0,17
AB agrofirma "Josvainiai"	665	636	4,6	969	934	3,7	0,16	0,13	0,03
UAB "Druskininkų dujos"	27,0	30,6	-11,8	54,4	87,3	-37,7	0,01	0,01	0,00
UAB "Fortum Heat Lietuva"	1.481	1.158	27,9	2.024	1.780	13,7	0,36	0,24	0,12
UAB "Intergas"	72	44	63,7	100	60	68,0	0,02	0,01	0,01
Iš viso	411.096	473.517	-13,2	553.965	619.652	-10,6			

Šaltinis: Komisija.

4.4. Investicijos

Gamtinių dujų tiekimo rinkos investicijos 2012 m. IV ketv. sudarė 100,5 mln. Lt – 53,5 proc. mažiau nei 2011 m. IV ketv.

13 lentelė. **Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt**

Įmonė	2012 m. IV ketv.	2011 m. IV ketv.
AB „Lietuvos dujos“	87	83
UAB „Haupas“	1,5	105,4
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0	0,538
UAB „Dujotekana“	12	27
Iš viso	100,5	215,9

Šaltinis: Komisija.